

OBČINA ŽALEC

ŽUPAN

Ul. Savinjske čete 5, 3310 Žalec
☎: (03) 713 64 40 Fax: (03) 713 64 64

Številka: 02/01–05 AŽ

Datum: 12.9.2005

OBČINSKEMU SVETU

*ODBORU ZA OKOLJE IN PROSTOR
TER KOMUNALNE ZADEVE*

**ZADEVA: PREDLOG ODLOKA O ZAČASNEM ZAVAROVANJU RIBNIKA VRBJE Z
ZALEDJEM ZA NARAVNI REZERVAT**

V obravnavo vam posredujemo predlog odloka o začasnem zavarovanju ribnika Vrbje z zaledjem za naravni rezervat. Predlaga se sprejem začasne razglasitve območja za naravni rezervat v predloženi vsebini.

Za obrazložitev pooblašчам vodjo oddelka za varstvo okolja in urejanje prostora Aleksandra Žolnirja, univ. dipl. inž. kmet.

VODJA ODDELKA ZA VARSTVO
OKOLJA IN UREJANJE PROSTORA
Aleksander Žolnir, univ. dipl. inž. kmet.

DIREKTOR OBČINSKE UPRAVE
Stojan Praprotnik, univ. dipl. ekon.

ŽUPAN
Lojze Posedel, univ. dipl. ekon

Priloga:

- Predlog odloka z obrazložitvijo

Na podlagi 50. člena Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04) in Statuta občine Žalec (Uradni list RS, št. 37/99, 43/00, 37/01, 25/02, 5/03, 29/03, 134/04, 16/05), je Občinski svet občine Žalec na seji dne2005 sprejel

ODLOK O ZAČASNEM ZAVAROVANJU RIBNIKA VRBJE Z ZALEDJEM ZA NARAVNI REZERVAT

1. člen

S tem odlokom Občinski svet občine Žalec začasno zavaruje ribnik Vrbje z zaledjem, kot del narave, zaradi izrednega biotopskega, ekosistemskega, hidrološkega in krajinskega pomena za naravni rezervat.

2. člen

Naravni rezervat obsega celoten ribnik Vrbje z dotokom in iztokom ter s pripadajočim nasipom reke Savinje ter zaledje severovzhodno od ribnika med levim bregom Struge in Savinjo, vključno z nasipom in cesto v Griže. Meja zavarovanega območja je vrisana v temeljnem topografskem načrtu v merilu 1 : 5000 (TTN-5), v preglednem katastrskem načrtu v merilu 1 : 5000 (PKN - 5) in v geodetskem posnetku v merilu 1: 2000, ki so podani v prilogi.

3. člen

Območje naravnega rezervata ribnik Vrbje z zaledjem se nahaja v katastrski občini Žalec. Meja poteka od izhodiščne točke na zahodu - križišče kolovoza na severnem robu ribnika in poti po nasipu Savinje (parcela 1817/27) in teče proti vzhodu po severnem robu kolovoza, ki seka parcele 1817/127,131,139,155,156,157,158,159,160,161,162,163,164,165,166,167, 168, 170,172,173,174, 175,176,177; 1817/87, 89,92,93,96,97,100,101,104,105 in 1817/106. Od tu poteka severno od kolovoza po južnem robu hmeljišč in seka parcele 1817/107,108,109, 110,113,114,119,120 do jarka-iztoka iz Struge. Nadalje poteka proti severu ob jarku po zahodnem robu parcele 1817/121 do Struge, prečka Strugo (parcela 1975/1) ter poteka po njenem severnem robu -levi breg proti vzhodu (parcele 1975/2,3) do južnega roba ceste v Vrbje (S rob parcele 1911/2) in zahodnega roba ceste v Griže (V rob parcele 1892/4), seka Strugo (1975/5) in nasip Savinje -levi breg (1976/1). Po notranjem-obvodnem delu nasipa teče meja proti zahodu vse do izhodiščne točke.

4. člen

Cilji zavarovanja naravnega rezervata ribnika Vrbje z zaledjem so:

- ohranitev vodnega in obvodnega ekosistema z avtohtonimi rastlinskimi in živalskimi vrstami,
- znanstveno - raziskovalno in študijsko delo,
- popestritev rekreacijske in turistične ponudbe območja.

5. člen

Na celotnem zavarovanem območju, navedenem v 3. členu tega odloka, so dovoljene dejavnosti, ki so usklajene z ekosistemsko funkcijo:

- uporaba ribnika za ekstenzivno ribogojstvo in intenzivno v vzrejnih bazenih (cona c, površine 0,3 ha) po odloku o Zazidalnem načrtu za športnorekreacijski center Vrbje (Uradni list SRS, št.13/82),
- gibanje obiskovalcev po kolovoznih poteh ali s strokovnim vodstvom,
- vzdrževanje kolovoznih poti po nasipu ribnika,
- vzdrževalna in ureditvena dela na obstoječih objektih,
- ekstenzivna gospodarska raba travnikov in njiv,
- ohranjanje in obnova gozda.

6. člen

Na celotnem zavarovanem območju so prepovedani vsi posegi, ki bi razvrednotili, poškodovali ali uničili naravni rezervat in prizadeli njegovo svojevrstnost:

- gradbena dela (graditev vseh vrst stavb, pomožnih objektov, cest in infrastrukturnih naprav),
- polaganje energetskih in komunalnih vodov v nadzemni in podzemni izvedbi (zatečeno stanje in vodi, predvideni z obstoječimi prostorskimi dokumenti so izjema),
- spreminjanje vodnega režima, izvajanje takšnih hidromelioracijskih ali regulacijskih posegov na varovanem območju in v okolici, katerih škodljive posledice bi bilo mogoče čutiti na ožji lokaliteti,
- odstranjevanje in požiganje obrežne in vodne vegetacije ter posameznih dreves in grmov,
- odstranjevanje ali nasipavanje zemlje ali kamnine,

- spreminjanje sestave zoocenoze z naseljevanjem neavtohtonih vrst,
- nabiranje, preganjanje in uničevanje živali,
- uničevanje ali poškodovanje gnezdišč ter prostorov, kjer se živali zadržujejo, hranijo in razmnožujejo,
- spreminjanje kulture rastišč in intenziviranje kmetijske proizvodnje, agromelioracije,
- zatiranje škodljivcev s kemičnimi zaščitnimi sredstvi,
- povzročanje hrupa, čolnarjenje na ribniku,
- umetno osvetljevanje živali, njihovih gnezdišč in bivališč,
- onesnaževanje površinskih in podzemnih vod,
- odlaganje vseh vrst odpadkov, kurjenje,
- vse druge dejavnosti, ki lahko bistveno ogrozijo zavarovano območje.

Ne glede na prepovedi varstveni režim s predhodnim soglasjem organizacije pristojne za ohranjanje narave dovoljuje:

- košnjo nasipov ribnika v času od 1. oktobra do 1. decembra,
- ureditev dela ribnika za ribogojstvo (vzrejni bazeni),
- praznjenje ribnika na daljše časovno obdobje oz. po potrebi zaradi vzdrževanja naravnega ekosistema in ekstenzivnega ribogojstva (čas in trajanje določi naravovarstvena stroka),
- ureditev območja za obisk javnosti (informacijske table, sprehajalne in kolesarske poti z opremo – klopi in koši za smeti, opazovalnice, začasni objekti in naprave, namenjeni sezonski turistični ponudbi in upravljanju območja,)
- manjša hidrotehnična dela za izboljšavo sedanjih in kreiranje novih habitatov za floro in favno (ureditev brežin, plitvin, izgradnja otočka, zasaditev grmovnih pasov ...)
- posegati v obrežno in ostalo vegetacijo (npr. redčiti ali sekati drevje in grmovje, zasaditi bregove ipd.) in izkoriščati gozd v skladu z zakonom o gozdovih in gozdnogospodarskim načrtom ter zakonom o vodah,
- pogozditve z avtohtonimi vrstami (vrba, jelša, jesen, hrast, gorski javor),
- popravljati, vzdrževati in rekonstruirati obstoječe objekte, ceste in infrastrukturne objekte,
- vodnogospodarske ureditve za zaščito pred visokimi vodami,
- znanstveno raziskovati naravno dediščino.

7. člen

Ustanovitelj naravnega rezervata je Občina Žalec, ki pooblašča za upravljanje zavarovanega območja krajevno skupnost Vrbje in ji v ta namen dodeli potrebna sredstva iz občinskega proračuna. Upravljanje zavarovanega območja se izvaja na podlagi načrta upravljanja zavarovanega območja.

8. člen

Pristojni organi Občine Žalec in Upravne enote Žalec, javni zavodi, občinska inšpekcija in inšpekcijske službe Ministrstva za okolje in prostor so v okviru svojih pristojnosti dolžni preprečevati posege, s katerimi bi se utegnile spremeniti ali okrniti s tem sklepom opredeljene lastnosti naravnega rezervata.

9. člen

Strokovne naloge v zvezi z varstvom naravnega rezervata opravlja Zavod republike Slovenije za varstvo narave, Območna enota Celje.

10. člen

Občina Žalec ima predkupno pravico pri nakupu v 3. členu navedenih zemljišč, ki so s tem odlokom razglašena za naravni rezervat, razen vodnih zemljišč.

11. člen

Odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu RS ter velja do sprejema odloka o razglasitvi, vendar najdlje dve leti.

Št.

Žalec, dne 2005

ŽUPAN OBČINE ŽALEC
Lojze Posedel, univ.dipl.ekon. I.r.

Številka: 02/05/2005-M
Datum: 15.06.2005

OS
ODBOR ZA OKOLJE, PROSTOR IN KOMUNALNE ZADEVE

ZADEVA: PREDLOG ZA ZAČASNO ZAVAROVANJE RIBNIKA V VRBJU

Občina Žalec je v letu 2003 sprejela Odlok o začasnem zavarovanju ribnika Vrbje z zaledjem za naravni rezervat (Ur.list RS št. 29/2003, 21.03.2003). V letu 2005 želimo Odlok začasno razglasitev podaljšati oz. sprejeti nov akt o začasnem zavarovanju.

I. OBRAZLOŽITEV PREDLOGA

1. Opis naravne vrednote

Ribnik Vrbje je nastal na območju nekdanjih gramoznic in divjih odlagališč, med potokom Strugo in reko Savinjo, zahodno od Griškega mostu, kjer se je na pobudo Hmezada Žalec med leti 1973 in 1980 ta površina sanirala in v letu 1980 uredil ribnik za vzrejo krapov.

V letu 1982 je bil na širšem območju ribnika sprejet **Zazidalni načrt** (Odlok o ZN za športnorekreacijski center Vrbje, Ur.list SRS, št.13/82), ki ga je izdelalo Podjetje za urejanje voda NIVO Celje. Območje je po tem ZN namenjeno za ureditev ter zgraditev objektov in naprav za izletniško, fizično in športno rekreacijo z gostinskim objektom in z vodno akumulacijo za ribogojne (ekstenzivno ribogojstvo in deloma intenzivno-vzrejni bazeni) in rekreacijske namene. Program iz ZN se ni realiziral, ribogojstvo pa se namesto v vzrejnih bazenih vrši na celotni površini ribnika. Ribnik je prazen več mesecev, kar je zelo moteče za obiskovalce in bogat habitat, ki se je razvil v širšem prostoru. Obravnavani predel je v celoti velik 33,22 ha, od tega zajema ribnik ca 13,5 ha.

Zaradi agromelioracij v Sp.Savinjski dolini je ribnik v Vrbju eno zadnjih mokrišč v dolini in v tem delu Slovenije. Na ribniku Vrbje in bližnji okolici je bilo po raziskavi Milan Vogrina v letu 1995 ugotovljenih 117 vrst ptic, od tega 35 vrst ptic na ribniku ali bližnji okolici gnezdi. Med ogrožene vrste, ki so na Rdečem seznamu, spada devet vrst. Ribnik je zelo pomemben v času selitve in prezimovanja predvsem za vodne vrste. Za tri vrste (črna liska, zelenonoga tukalica, žvižgavka) je ribnik v tem času pomemben celo v nacionalnem merilu. Ribnik je pomemben tudi za ranljive vrste dvoživk (ugotovljeno šest vrst) in plazilcev (pet vrst). K pestrosti habitatov prispevajo tudi reka Savinja s prodiščem, potok Struga, travniki in gozdovi-logi v širšem prostoru-zaledju ribnika. Prof.dr.Toman (BTF Lj.) poudarja pomen ribnika za znanstveno-raziskovalno in študijsko delo (laboratorij v naravi, kakršnih v Sloveniji sploh ni, drugje v Evropi pa veliko). Ponoven monitoring habitatov je bil opravljen v letu 2003 in je potrdil naravovarstveni pomen ribnika..

2. Namen zavarovanja

- Ribnik Vrbje z zaledjem je v prostorskih sestavinah dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana Občine Žalec (spremembe in dopolnitve, Ur.list RS št.94/2002) opredeljen kot območje naravnega rezervata.
- Uvrščen je tudi med naravne vrednote državnega pomena v okviru Savinje s pritoki (Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot, Ur.list RS št. 111/04, evid. št.296, Savinja s pritoki). Predlog je pripravilo MOP, ARSO, Sektor za ohranjanje narave
- Del območja ob Savinji je uvrščen tudi v program NATURA kot potencialno pomembno območje varstva narave v evropskem merilu: Savinja pri Žalcu, pomembno za rastlinske in živalske vrste (pohra, sulec) in habitatne tipe – lesnata vegetacija-vrbovje (Uredba o posebnih varstvenih območjih Natura 2000, Ur.list RS št. 49/04, priloga 2)

- Ribnik z zaledjem sodi v poplavne površine reke Savinje za katere se pripravlja Državni lokacijski načrta za zagotavljanje poplavne varnosti v Spodnji Savinjski dolini
- Na območju še vedno velja sprejet ZN športnorekreacijskega območja, ki bo razveljavljen šele z novim prostorskim redom občine Žalec.

Občina Žalec je območje že zavarovala s Sklepom o začasni razglasitvi ribnika Vrbje z zaledjem za naravno znamenitost (Ur. List RS, št. 65/99), z Odlokom o začasnem zavarovanju ribnika Vrbje z zaledjem za naravni rezervat (Ur. List RS, št. 69/2000) in z Odlokom o začasnem zavarovanju ribnika Vrbje z zaledjem za naravni rezervat (Ur. list RS št. 29/2003).

Ocenjujemo, da trajno zavarovanje še vedno ni mogoče, ker še ni definirana končna raba območja (NATURA, poplavne površine reke Savinje- zadrževalnik, nasipi) in ker manjkajo podzakonski predpisi na osnovi Zakona o ohranjanju narave, zato želimo območje ponovno začasno zavarovati oz. podaljšati obstoječe zavarovanje, v enakem obsegu in varstvenem režimu. V tem času pa morata država in Občina Žalec dokončati aktivnosti za dokončno zavarovanje (priprava podrobnejših naravovarstvenih smernic in varstvenega režima, opredeliti ožje območje zavarovanja in vplivno območje, opredelitev območja NATURA, uskladitev vodnogospodarskih ukrepov, dokončanje parcelacije..).

3. Varstveni režim in razvojne usmeritve

Strokovne podlage varstva narave na obravnavanem območju je pripravil Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine v Celju v marcu 2000 in predlaga zavarovanje (širšega) območja kot naravni rezervat. Varstveni režim ustreza varstvenemu režimu navedenemu v Odloku o začasnem zavarovanju.

Z varstvenim režimom so postavljene omejitve, ki so potrebne za zaščito in razvoj habitatov, celotno območje dobi poseben učno vzgojni pomen (izobraževanje, raziskovanje, monitoring,..) Predvideni so tudi manjši ureditveni ukrepi za izboljšanje obstoječih razmer in obisk javnosti (učna pot, opazovalnice, označitev območja, zasaditve, obnova gozda, začasni objekti namenjeni sezonski turistični ponudbi in upravljanju območja....). V ribniku se dopušča ekstenzivno ribogojstvo in intenzivno v vzrejnih bazenih, praznjenje ribnika pa se izvaja na daljše časovno obdobje oz. po potrebi zaradi vzdrževanja naravnega ekosistema in ekst. ribogojstva. Zaradi neurejenih objektov (potrebna sanacija dotočnih in iztočnih objektov) se v praksi ohranja enoletni cikel praznjenja.

V času veljavnosti odloka o začasnem zavarovanju ni možno izvajati predvidenih ureditev po ZN oz. izdati dovoljenj za te ureditve. Občina Žalec si zagotovi predkupno pravico pri nakupu zemljišč, ki so s tem odlokom razglašena za naravni rezervat, razen vodnih zemljišč, dolžna pa je tudi skrbeti za upravljanje območja. Na podlagi odloka o začasnem zavarovanju je pripravljen tudi predlog upravljanja in pogodba o začasnem upravljanju, ki ga izvaja KS Vrbje ob pomoči društva Radoživ Žalec.

II. PREDLOG ZA ZAČASNO ZAVAROVANJE

Ker gre za naravno vrednoto državnega pomena smo v skladu z Zakonom o ohranjanju narave predlog za začasno zavarovanje že v jan 2005 poslali na MOP, Uprava RS za varstvo narave in jih prosili za njihovo mnenje glede: Pristojnosti za razglasitev oz. sprejetje akta o začasnem zavarovanju (lokalna ali državna) in Vsebine akta o začasnem zavarovanju (eventualne pripombe).

Ker odgovora do danes nismo prejeli, smatramo, da na predlagano začasno razglasitev ni pripomb. Vsebina odloka je usklajena s strokovnimi službami (ZVN OE Celje, Zavod za gozdove), potrdil pa jo je tudi Odbor za ureditev Ribnika v Vrbju. Predlagamo, da se sprejme začasna razglasitev območja v priloženi vsebini.

Lep pozdrav!

VIŠJA SVETOVALKA ZA OKOLJE
Marjana Kopitar, univ. dipl. inž. kraj. arh.

VODJA ODDELKA
Aleksander Žolnir, univ. dipl. inž. kmet.

Priloge:

- Odlok o začasni razglasitvi z grafično prilogo